

“Ordunun güdrətini, onun döyüs qabiliyyətini, qələbə iradəsini təşkil edən döyüşçülərin vətənpərvərlik hissidir. Hər bir əsgər, zabit, döyüşçü vətənpərvərlik hissini, Vətənə, torpağa, müstəqil dövlətimizə, xalqımıza sdaqət hissini hər şeydən üstün tutmalıdır”.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

6 sentyabr 2014-cü il № 68 (1885)

Qiyməti 25 qəpik

Türkiyə Prezidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan sentyabrın 2-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlib.

Azərbaycan Respublikasında rəsmi səfərdə olan Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sentyabrın 3-də rəsmi qarşılama mərasimi olub. Hər iki ölkənin dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydana ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə raport verdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanı qarşıladı.

Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Türkiyə Prezidentinə raport verdi.

Türkiyənin və Azərbaycanın dövlət himnləri səsləndi.

Prezident İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdilər.

Türkiyə Prezidenti Azərbaycan əsgərlərini salamladı.

Azərbaycanın dövlət və hökumət nümayəndələri Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Türkiyə nümayəndə heyətinin üzvləri Prezident İlham Əliyevə təqdim olundu.

Sentyabrın 3-də rəsmi qarşılama mərasimindən sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın təkbətək görüşü olub.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında strateji əməkdaşlığa əsaslanan ikitərəfli münasibətlərin bütün sahələrdə uğurlu inkişaf etdiyi vurğulandı. Bu səfərin ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsi işinə xidmət edəcəyi bildirildi və münasibətlərimiz bundan sonra da daim yüksələn xəttə inkişaf edəcəyinə əminlik ifadə olundu.

Görüşdə ikitərəfli, beynəlxalq və qarşılıqlı maraqa doğuran digər məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dedi:

Hörmətli cənab Prezident, əziz qardaşım! Sizi Azərbaycanda bir daha səmimiyyətlə salamlayırıq. Azərbaycan xos gəlmisiniz. Firsətdən istifadə edərək, prezident seçkilərinə qazandığınız böyük qələbə münasibətilə Sizi bir daha ürək-dən təbrik edirəm. Bu qələbə bir daha onu göstərdi ki, son illər ərzində gördüyünüz işlər türk xalqı tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

Biz çox şadıq ki, andiçmə mərasimindən bir neçə gün sonra Siz Azərbaycana rəsmi səfər edirsiniz. Bu, bir daha onu göstərir ki, Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri dostluq, qarşılıqlı əlaqələrdir və bu əlaqələr ən yüksək pillədədir.

lacaqdır, təxminən 17-20 milyard dollar arasındadır. Mən çox şadam ki, Türkiyə tərəfi bizim enerji layihələrimizdə öz payını artırır. "Şahdəniz"də öz payını artırır, TANAP layihəsində böyük paya sahib olubdur. Bu da Azərbaycana yatırılan Türkiyə investisiyalarıdır. Eyni zamanda, bu layihələrin icrası ilə bağlı yeni gözəl imkanlar yaranır. Çünki bu böyük enerji layihələrinin əsas iştirakçıları Türkiyə və Azərbaycandır. Bu, belə də olmalıdır. Bu gün bizim birliyimiz artıq dünya çapında bir amildir və Türkiyə nə qədər güclü olsa, biz də o qədər özümlü güclü hiss edəcəyik. Türkiyənin uğurları bizi çox sevindirir. Mən əminəm ki, bizim qarşılıqlı əlaqələrimiz bundan sonra da yüksələn xəttə inkişaf edəcəkdir.

Əziz qardaşım, Sizi bir daha ürək-dən salamlayıram və bütün türk xalqına xoşbəxtlik, yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bəyanatı

Bəli, mən də çox təşəkkür edirəm. Avqustun 28-də inauqurasiya mərasimindən dərhal sonra, növbəti həftədə Azərbaycanı ziyarət etdiyim bu səfər çərçivəsində hörmətli qardaşım İlham Əliyev ilə iştirak təkbətək, istərsə də geniş tərkibdə görüşlərimizdə iqtisadi, ticarət, mədəniyyət, təhsil və xarici siyasətə əlaqədar məsələləri geniş şəkildə dəyərləndirmə imkanımız oldu. Təbii ki, xarici siyasətdə qarşılıqlı maraqların zərifi olan ən mühüm məsələ Dağlıq Qarabağ münasibətidir. Bu məsələni yenə də hər zaman olduğu kimi, gündəliyimizin ən mühüm maddəsi olaraq müzakirə etdik, dəyərləndirdik. Bu məsələ ilə bağlı bundan sonra atacağımız addımları yenə aramızda eyni şəkildə həm təkbətək, həm geniş tərkibdə keçirilən görüşlərdə müzakirə etdik.

Təbii ki, müzakirə etdiyimiz digər mühüm məsələ enerji məsələsidir. Ölbətə ki, enerji sahəsi ilə əlaqədar olaraq TANAP böyük əhəmiyyət kəsb edir. Türkiyədən Avropaya gedəcək bu enerji xətti xüsusilə çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Bu, Azərbaycanın enerji sektorunda gücünü ortaya qoymasına baxımından xüsusilə çox mühümdür. Bunun sülh xətti olması baxımından çox mühüm bir sərəmaye olaraq görülür. Bunun üçün də bu həmrəyliyimiz artıq son mərhələsinə gəlmişdir. İnşallah, bu ayın 20-də təməlqoyma mərasimi keçiriləcəkdir. Yüksək səviyyəli rəsmilərdən də iştirak edəcəyi təməlqoyma mərasimi ilə birlikdə bu addım atılacaqdır. İnşallah, qurğular da işə başlayacaq. Türkiyədə və Azərbaycanda görülənlər işlərin böyük hissəsi tamamlanıb. Bununla bərabər, artıq proses sürətlənərək, inşallah, davam edəcək. Təbii ki, bu həmrəyliyimizin ardından müvafiq sektorlarda - həm inşaat, həm boru sənayesi sahələrində canlanma meydana gələcək.

Bu gün, eyni zamanda, qarşılıqlı sərəmaye qoyuluşu məsələləri də müzakirə edildi. Bu, bizim əlaqələrimizdə bir növ yenilikdir. Çünki məhz son illərdə həm Türkiyədən, həm Azərbaycandan qarşılıqlı qaydada investisiyalar böyük həcmdə qoyulur. Yaxın 5-6 ildə Türkiyəyə daha da böyük həcmdə Azərbaycan investisiyaları qoyul-

(Ardı 2-ci səhifədə)

dədir. Bu gün təkbətək görüşümdə əlaqələrimizin müxtəlif istiqamətlərini müzakirə etdik. Həm ikitərəfli, həm beynəlxalq məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsi apardıq. Bir daha görürük ki, bizim birliyimiz gündən-günə güclənir. Bütün məsələlərlə bağlı bizim fikrimiz eynidir və bir amalımız var ki, biz Türkiyə-Azərbaycan dostluq-qarşılıqlı əlaqələrini uğurla inkişaf etdirək. Əminəm ki, bu səfər bu istiqamətdə atılan önəmli addım olacaqdır.

Bir daha xos gəlmisiniz!

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan dedi:

Çox dəyərli qardaşım, hörmətli heyət üzvləri! Sizləri avqustun 10-da keçirilmiş seçkilərdən sonra etdiyim ilk rəsmi səfərimdə səmimi qəlbədən öz adımdan və heyətim adından salamlayıram.

Artıq Sizin də dediyiniz kimi, bu səfərlər qarşılıqlı olaraq ənənə halı alıb. Bunlar da bir-birimizə məhəbbətimizin nə qədər güclü olduğunu göstərir.

Bu gün təkbətək görüşümdə xüsusilə Türkiyə-Azərbaycan əlaqələrinin geniş şəkildə dəyərləndirilməsi imkanımız oldu. Burada bütün sahələrlə bağlı müzakirələr apardıq, dəyərləndirdik və heyətlərimizdəki yoldaşlarımızla da bunları ikitərəfli şəkildə müzakirə etdik. Firsətdən istifadə edərək, bir daha Sizi prezident seçkilərinə qazandığınız böyük qələbə münasibətilə ürək-dən təbrik etmişəm və yeni uğurlar diləmək istəyirəm.

Bu gün biz ikitərəfli görüşümdə, eyni zamanda, heyətlərlə birgə görüşümdə ikitərəfli əlaqələrimizin bütün istiqamətlərini müzakirə etdik və bir daha əmin olduq ki, Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri ən yüksək səviyyədedir, ən yüksək zirvədədir. Bizim əlaqələrimiz dostluq, qarşılıqlı əlaqələrdir. Bu gün biz dostluğumuzun, qarşılıqlı marağın gözəl bəhrəsini bu möhkəm təməl üzərində inşa edirik. Siyasi əlaqələr gündən-

günə genişlənir. Biz beynəlxalq təşkilatlarda bir-birimizə daim dəstək veririk, xarici siyasətlə bağlı məsləhətləşmələr aparırıq. Firsətdən istifadə edərək, Türkiyə dövlətinə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətinin həlli işində göstərdiyi səylərə görə və Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə etdiyi üçün minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bu, bizim üçün çox önəmlidir. Türkiyə bütün dövrlərdə bu məsələ ilə bağlı öz siyasətini açıq şəkildə aparmışdır, daim Azərbaycanın yanında, haqqın, ədalətin, beynəlxalq hüququn yanında olmuşdur. Bu məsələ bu gün də müzakirə edilib.

Sentyabrın 3-də geniş tərkibdə görüş başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan matbuata birgə bəyanatla çıxış ediblər.

Sentyabrın 3-də geniş tərkibdə görüş başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan matbuata birgə bəyanatla çıxış ediblər.

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

Hörmətli cənab Prezident, əziz qardaşım. Xanımınız və cənablar. İlk növbədə, əziz qardaşım, Sizi Azərbaycanda bir daha səmimi qəlbədən salamlayıram. Azərbaycana xos gəlmisiniz.

Biz Sizin səfərinizə çox böyük önəm veririk. Çox şadıq ki, andiçmə mərasimindən bir həftə keçməmiş Siz Azərbaycana, doğma Vətənə səfər edirsiniz. Firsətdən istifadə edərək, bir daha Sizi prezident seçkilərinə qazandığınız böyük qələbə münasibətilə ürək-dən təbrik etmişəm və yeni uğurlar diləmək istəyirəm.

Bu gün biz ikitərəfli görüşümdə, eyni zamanda, heyətlərlə birgə görüşümdə ikitərəfli əlaqələrimizin bütün istiqamətlərini müzakirə etdik və bir daha əmin olduq ki, Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri ən yüksək səviyyədedir, ən yüksək zirvədədir. Bizim əlaqələrimiz dostluq, qarşılıqlı əlaqələrdir. Bu gün biz dostluğumuzun, qarşılıqlı marağın gözəl bəhrəsini bu möhkəm təməl üzərində inşa edirik. Siyasi əlaqələr gündən-

günə genişlənir. Biz beynəlxalq təşkilatlarda bir-birimizə daim dəstək veririk, xarici siyasətlə bağlı məsləhətləşmələr aparırıq. Firsətdən istifadə edərək, Türkiyə dövlətinə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətinin həlli işində göstərdiyi səylərə görə və Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə etdiyi üçün minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bu, bizim üçün çox önəmlidir. Türkiyə bütün dövrlərdə bu məsələ ilə bağlı öz siyasətini açıq şəkildə aparmışdır, daim Azərbaycanın yanında, haqqın, ədalətin, beynəlxalq hüququn yanında olmuşdur. Bu məsələ bu gün də müzakirə edilib.

Sentyabrın 3-də geniş tərkibdə görüş başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan matbuata birgə bəyanatla çıxış ediblər.

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

Hörmətli cənab Prezident, əziz qardaşım. Xanımınız və cənablar. İlk növbədə, əziz qardaşım, Sizi Azərbaycanda bir daha səmimi qəlbədən salamlayıram. Azərbaycana xos gəlmisiniz.

Bu gün biz ikitərəfli görüşümdə, eyni zamanda, heyətlərlə birgə görüşümdə ikitərəfli əlaqələrimizin bütün istiqamətlərini müzakirə etdik və bir daha əmin olduq ki, Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri ən yüksək səviyyədedir, ən yüksək zirvədədir. Bizim əlaqələrimiz dostluq, qarşılıqlı əlaqələrdir. Bu gün biz dostluğumuzun, qarşılıqlı marağın gözəl bəhrəsini bu möhkəm təməl üzərində inşa edirik. Siyasi əlaqələr gündən-

Drağan Vuyoviç:

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda həyata keçirilən uğurlu siyasət nəticələrini verməkdədir

Serbiyanın RTS telekanalının saytında Serbiya-Azərbaycan Ticarət Palatasının sədr müavini Drağan Vuyoviçin ölkələrimiz arasında əlaqələrə dair müsahibəsi yerləşdirilib.

Azərbaycanda müşahidə olunan sürətli inkişaf prosesindən, iki ölkə arasında münasibətlərin hazırkı durumundan bəhs edən D.Vuyoviç vurğulayıb ki, tərəflər arasında strateji tərəfdaşlığın inkişafı əməkdaşlığın yeni istiqamətlərini müəyyənləşdirilməsi üçün yaxşı imkan yaradır. O deyib: "Azərbaycan Serbiya üçün önəmli bir ölkədir. Cari il hər iki ölkənin rəsmiləri arasında intensiv görüşlərin keçirilməsi, birgə layihələrin reallaşdırılması istiqamətində tədbirlərin görülməsi üçün uğurlu ildir. Bu ilin mayında Serbiyada sel fəlakəti baş verən zaman Azərbaycan humanitar yardım göndərən ilk ölkələrdən biri idi".

Ötən il Serbiya Prezidenti Tomislav Nikoliçin Azərbaycana səfərini xatırladan D.Vuyoviç bildirib ki, səfər çərçivəsində iki ölkə arasında dostluq münasibətləri və strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə imzalanıb. Bu gün Azərbaycan və Serbiya arasında beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində mövcud əlaqələr xristian və müsəlman ölkələri arasında dostluq və tərəfdaşlığın əsl nümunəsidir.

D.Vuyoviç müsahibəsində bildirib: "Azərbaycan geosiyasi baxımdan önəmli, lakin həssas bir bölgədə yerləşir. Bu ölkə hər hansı hərbi blokların bir parçası olmağı deyil, Qoşulmama Hərəkatının üzvü seçilməyi üstün tutur. Azərbaycan da Serbiya kimi müharibə ilə üzvləşib, torpaqlarının 20 faizini itirib. Azərbaycan uzun illərdir Ermənistan ilə müharibə şəraitində yaşayır. Bununla belə, Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatının 80 faizi sürətli iqtisadi inkişafın müşahidə olunduğu Azərbaycanın payına düşür. Dünya ölkələri maliyyə böhranından əziyyət çəkdiyi vaxtlarda belə Azərbaycanı tərəqqi müşahidə olub. Son on ildə bu ölkədə bir milyondan artıq yeni iş yerləri açılıb, işsizliyin səviyyəsi xeyli aşağı düşüb. Bu göstəricilərə görə Azərbaycan həttə bezi inkişaf etmiş ölkələrə də üstələməkdədir. Təbii ki, bu inkişafda enerji sektorunun rolu böyükdür. Lakin Azərbaycan hökuməti üçün qeyri-neft sektorunun inkişafı etdirilməsi də prioritetdir".

Serbiya-Azərbaycan Ticarət Palatasının sədr müavini diqqətə çatdırıb ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən uğurlu siyasət nəticələrini verməkdədir. Bu siyasət cəmiyyətin hər bir üzvünün maraqlarını və rifahını təmin etməyə yönəlmis müntəzaqqi inkişaf modelinə əsaslanır. Ölkədə hökm sürən sabitlik və tərəqqi əhalinin hakimiyyətə olan inamını daha da artırır. Son illərdə Azərbaycanda həyata keçirilən ən önəmli layihələrdən biri olan "ASAN xidmət" barədə də fikirlərin bölüşən D.Vuyoviç vurğulayıb ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan bu qurum dövlət orqanları tərəfindən göstərilən xidmətlərin vahid və əlaqələndirilməsi formada həyata keçirilməsini təmin edir.

Azərbaycanda qısa müddətdə müxtəlif sahələrdə əldə olunan uğurlardan danışan D.Vuyoviç bildirib ki, bu ölkənin "Azerspace-1" ilk telekommunikasiya peyki artıq orbitə buraxılıb. Bu, Azərbaycanda informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunması, İKT sektorunun inkişafı və yeni yüksək texnologiyaların tətbiqi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycanda irimiqyaslı layihələrin həyata keçirildiyini deyən D.Vuyoviç Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Bakı-Tbilisi-Ərzurum kimi nəhəng layihələrdən bəhs edib. Vurğulayıb ki, Avropa ilə Asiyaya birləşdirəcək Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu layihəsinin reallaşması Böyük İpek Yoluun bərpası istiqamətində önəmli addımdır.

Azərbaycanın tolerant bir ölkə olduğunu deyən D.Vuyoviç diqqətə çatdırıb ki, müxtəlif xalqların və dinlərin nümayəndələri bu ölkədə sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayırlar. Azərbaycan ənənəvi olaraq multimedialı, multimedialı bir ölkədir. Buna görə də paytaxt Bakıda hər il Ümumdünya Mədəniyyətə Dövlət Dialeq və Bakı Beynəlxalq Humanitar forumları kimi önəmli tədbirlərin keçirilməsi heç də təsadüfi deyil. Azərbaycan hökumətinin dəstəyi ilə Serbiyada həyata keçirilən humanitar layihələr, o cümlədən bu şəhərdə "Təşəbbüs" parkının və "Bayraklı camii" məscid kompleksinin, Novi Sad və Novi Pazar şəhərlərində "Müqəddəs Petka" kilsəsinin və Mədəniyyət Mərkəzinin təmir və bərpası bu ölkədə multikulturalizm ənənələrinin mövcud olmasının bariz nümunəsidir.

AzerTAc

Türkiyə hökuməti işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarının azad olunması üçün səylərini davam etdirəcək

Baş nazir Əhməd Davudoğlu Türkiyə Böyük Millət Məclisində yeni hökumətin fəaliyyət proqramı ilə bağlı çıxış edib.

Baş nazir hökumətin xarici siyasət proqramında bir sıra məsələlərə yanaşı, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı məsələnin də əksini tapdığını bildirib. Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal altında saxlanılan Dağlıq Qarabağ regionu və ona bitişik rayonların azad edilməsi və Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülhün yaranması istiqamətində səylərin göstərilməsi AKP hökumətinin xarici siyasətində əsas istiqamət kimi göstərilir.

AzerTAc

Türkiyə Prezidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri

(Əvvəlki 1-ci səhifədə)

Azərbaycanın xüsusilə son illərdəki dinamik inkişafı, Azərbaycanda infrastrukturun inkişafı həqiqətən dünyanın da heyranlıqla izlədiyi bir prosesdir. Burada hörmətli qardaşımızın və komandasının iradəsinin həqiqətən çox böyük rolu var. Mən də istər on bir illik Baş nazirliyi müddətində, istərsə də bundan sonra, həmin gündən bu günə Azərbaycanın haradan haraya gəldiyini görməkdən məmnunam. Çünki qardaş Azərbaycanın bu inkişaf bizi də xüsusilə məmnun edir. Əminəm ki, qardaşların güc qazanması gələcəyə nikbin baxmağımıza da inam artırır. Ticarət sahəsində atacağımız addımlarda da müəyyən etdiyimiz hədəflərimiz var. İnşallah, bu hədəflərə də çatacağıq. 15 milyard dollarlıq bir hədəfimiz var və inşallah, bu hədəfə də çatacağıq. Hər iki tərəfdə bu iradənin olduğunu görürük, birlik. Bu məsələdə heç bir təرددülməz yoxdur.

Təbii ki, indi buradan NATO zirvəsinə gedəcəyik. NATO zirvəsində də, xüsusilə bu zirvə ilə bağlı keçmişdən bu günədək keçirilən bütün tədbirlərdə Azərbaycanın verilmis sözlər vardır. Bu sözləri, təbii ki, orada da diqqətə çatdıracağıq. Bir qədər əvvəl digər ölkələrə verilən sözlər necə yerinə yetirilsə, Azərbaycana verilən sözlərin də yerinə yetirilməsini orada da əlaqədar ölkələrdən istəyəcəyik. Bu, artıq bir inan və bir lütf deyil, bir haqqdır. Bunların yerinə yetirilməsi lazımdır. Bu məsələdə də qətiyyətimizi xüsusilə ifadə edəcəyik.

Azərbaycan ilə əməkdaşlıq edəcəyimiz bir çox sahələr vardır. Təbii ki, bu sahələrin sayı çoxdur. Bu məsələləri təkbətək və geniş tərkibdə görüşlərimizdə müzakirə etdik. Arzu edirik ki, bu qardaşlığımız güclənərək həmrəylik içində gələcəyə doğru irəliləsin. Biz bunu birlik - bir millət, iki dövlət. Bu, təbii ki, ulu öndərimizin bu günə bir mirasıdır. Bunun da eyni şəkildə davam etməsi lazımdır. Qoy bu birliyi bundan sonra da eyni qətiyyətlə davam etsin. Təşəkkür edərim.

***

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən sentyabrın 3-də ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın şərəfinə rəsmi ziyafət verilib.

Doğanın şərəfinə rəsmi ziyafət verilib.

Dövlət başçıları ziyafətdə çıxış ediblər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dedi:

- Hörmətli cənab Prezident, əziz qardaşım.

Bu gün çox əlamətdar bir gündür. Qardaş ölkəmizin Prezidenti, əziz qardaşım Azərbaycan rəsmi səfərə gəlmişdir. Bu səfərin tədbirlərində iştirak edən dostlar bu gün bizimlə bərabərdirlər. Artıq təkbətək, geniş tərkibdə görüşlərimizdə geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır. Mətbuat bəyanatında da biz görüşülmüş, eyni zamanda, gələcəkdə görülməli işlərə bağlı öz sözlərimizi demişik.

Yekun olaraq bir daha demək istəyirəm ki, səfərin çox gözəl nəticələri vardır. Səfər çox uğurlu keçmişdir. Əminəm ki, bu rəsmi səfərin Türkiyə-Azərbaycan dostluq qardaşlıq əlaqələrinin inkişafına çox böyük dəstəyi olacaqdır, onlara böyük təkan verəcəkdir.

İndi isə biz çox xoş bir mərasimə toplaşmışıq. Mənim əziz qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan 11 ildir ki, Türkiyəni inamla idarə edir. Biz Azərbaycanda Türkiyəni çox sevirik. Azərbaycanda elə bir insan tapılmaz ki, Türkiyəni öz doğma vətəni kimi sevməsin. Ona görə biz Türkiyənin uğurlarına öz uğurlarımız qədr sevinirik.

Son 11 il ərzində Türkiyə çox böyük və şərəfli yol keçmişdir. Bunun da bir səbəbi,

daha doğrusu, bir səbəbkarı var - mənim əziz qardaşım. Biz hamımız yaxşı bilirik ki, əziz qardaşım hakimiyyətə gələndə qədər Türkiyənin vəziyyəti o qədər də ürəkcağan deyildi. İqtisadi, siyasi böhran yaşanır, Türkiyə böyük borc içində idi, beynəlxalq maliyyə qurumları müəyyən dərəcədə öz iradəsini ortaya qoyurdular, dikte edirdilər. Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sayəsində, onun fəaliyyəti nəticəsində iqtisadiyyatda bütün xoşagəlməz hallara son qoyulmuşdur və Türkiyə inamla inkişaf etməyə başlamışdır. Bu gün iqtisadi inkişaf baxımından Türkiyə ön sıralardadır. Bir neçə il bundan əvvəl dünyanı, Avropanı böhran bürümüşdü - iqtisadi, maliyyə böhranı. Bu böhran Türkiyəyə heç bir təsir etməmişdir. Çünki Türkiyə ölkəmizdə xalq tərəfindən dəstəklənən aparmışdır. Türkiyə bu illərdə "Böyük 20-lər" in üzvünə çevrilmişdir. Bu, tarixi nailiyyətdir.

Türkiyə dünyanın aparıcı ölkələrini birləşdirən klubda ön sıralardadır. Bu da gözdəndüsmə deyil. Bu, gündəlik fəal işlərin nəticəsidir. Bu gün Türkiyənin xarici siyasətə bağlı uğurları göz qabağındadır. Türkiyə indi neinki bölgədə, eyni zamanda, dünyada gedən proseslərə öz təsirini göstərir, dünyaya miqyasında bir gücə çevrilmişdir. Əlbəttə ki, bütün bu işlərin görülməsində birinci rol mənim əziz qardaşım Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın şərəfinə rəsmi ziyafət verilib.

Dövlət başçıları ziyafətdə çıxış ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dedi: - Hörmətli cənab Prezident, əziz qardaşım. Bu gün çox əlamətdar bir gündür. Qardaş ölkəmizin Prezidenti, əziz qardaşım Azərbaycan rəsmi səfərə gəlmişdir. Bu səfərin tədbirlərində iştirak edən dostlar bu gün bizimlə bərabərdirlər. Artıq təkbətək, geniş tərkibdə görüşlərimizdə geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır. Mətbuat bəyanatında da biz görüşülmüş, eyni zamanda, gələcəkdə görülməli işlərə bağlı öz sözlərimizi demişik. Yekun olaraq bir daha demək istəyirəm ki, səfərin çox gözəl nəticələri vardır. Səfər çox uğurlu keçmişdir. Əminəm ki, bu rəsmi səfərin Türkiyə-Azərbaycan dostluq qardaşlıq əlaqələrinin inkişafına çox böyük dəstəyi olacaqdır, onlara böyük təkan verəcəkdir. İndi isə biz çox xoş bir mərasimə toplaşmışıq. Mənim əziz qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan 11 ildir ki, Türkiyəni inamla idarə edir. Biz Azərbaycanda Türkiyəni çox sevirik. Azərbaycanda elə bir insan tapılmaz ki, Türkiyəni öz doğma vətəni kimi sevməsin. Ona görə biz Türkiyənin uğurlarına öz uğurlarımız qədr sevinirik. Son 11 il ərzində Türkiyə çox böyük və şərəfli yol keçmişdir. Bunun da bir səbəbi,

daha doğrusu, bir səbəbkarı var - mənim əziz qardaşım. Biz hamımız yaxşı bilirik ki, əziz qardaşım hakimiyyətə gələndə qədər Türkiyənin vəziyyəti o qədər də ürəkcağan deyildi. İqtisadi, siyasi böhran yaşanır, Türkiyə böyük borc içində idi, beynəlxalq maliyyə qurumları müəyyən dərəcədə öz iradəsini ortaya qoyurdular, dikte edirdilər. Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sayəsində, onun fəaliyyəti nəticəsində iqtisadiyyatda bütün xoşagəlməz hallara son qoyulmuşdur və Türkiyə inamla inkişaf etməyə başlamışdır. Bu gün iqtisadi inkişaf baxımından Türkiyə ön sıralardadır. Bir neçə il bundan əvvəl dünyanı, Avropanı böhran bürümüşdü - iqtisadi, maliyyə böhranı. Bu böhran Türkiyəyə heç bir təsir etməmişdir. Çünki Türkiyə ölkəmizdə xalq tərəfindən dəstəklənən aparmışdır. Türkiyə bu illərdə "Böyük 20-lər" in üzvünə çevrilmişdir. Bu, tarixi nailiyyətdir.

Türkiyə dünyanın aparıcı ölkələrini birləşdirən klubda ön sıralardadır. Bu da gözdəndüsmə deyil. Bu, gündəlik fəal işlərin nəticəsidir. Bu gün Türkiyənin xarici siyasətə bağlı uğurları göz qabağındadır. Türkiyə indi neinki bölgədə, eyni zamanda, dünyada gedən proseslərə öz təsirini göstərir, dünyaya miqyasında bir gücə çevrilmişdir. Əlbəttə ki, bütün bu işlərin görülməsində birinci rol mənim əziz qardaşım Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın şərəfinə rəsmi ziyafət verilib.

Dövlət başçıları ziyafətdə çıxış ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dedi: - Hörmətli cənab Prezident, əziz qardaşım. Bu gün çox əlamətdar bir gündür. Qardaş ölkəmizin Prezidenti, əziz qardaşım Azərbaycan rəsmi səfərə gəlmişdir. Bu səfərin tədbirlərində iştirak edən dostlar bu gün bizimlə bərabərdirlər. Artıq təkbətək, geniş tərkibdə görüşlərimizdə geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır. Mətbuat bəyanatında da biz görüşülmüş, eyni zamanda, gələcəkdə görülməli işlərə bağlı öz sözlərimizi demişik. Yekun olaraq bir daha demək istəyirəm ki, səfərin çox gözəl nəticələri vardır. Səfər çox uğurlu keçmişdir. Əminəm ki, bu rəsmi səfərin Türkiyə-Azərbaycan dostluq qardaşlıq əlaqələrinin inkişafına çox böyük dəstəyi olacaqdır, onlara böyük təkan verəcəkdir. İndi isə biz çox xoş bir mərasimə toplaşmışıq. Mənim əziz qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan 11 ildir ki, Türkiyəni inamla idarə edir. Biz Azərbaycanda Türkiyəni çox sevirik. Azərbaycanda elə bir insan tapılmaz ki, Türkiyəni öz doğma vətəni kimi sevməsin. Ona görə biz Türkiyənin uğurlarına öz uğurlarımız qədr sevinirik. Son 11 il ərzində Türkiyə çox böyük və şərəfli yol keçmişdir. Bunun da bir səbəbi,

daha doğrusu, bir səbəbkarı var - mənim əziz qardaşım. Biz hamımız yaxşı bilirik ki, əziz qardaşım hakimiyyətə gələndə qədər Türkiyənin vəziyyəti o qədər də ürəkcağan deyildi. İqtisadi, siyasi böhran yaşanır, Türkiyə böyük borc içində idi, beynəlxalq maliyyə qurumları müəyyən dərəcədə öz iradəsini ortaya qoyurdular, dikte edirdilər. Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sayəsində, onun fəaliyyəti nəticəsində iqtisadiyyatda bütün xoşagəlməz hallara son qoyulmuşdur və Türkiyə inamla inkişaf etməyə başlamışdır. Bu gün iqtisadi inkişaf baxımından Türkiyə ön sıralardadır. Bir neçə il bundan əvvəl dünyanı, Avropanı böhran bürümüşdü - iqtisadi, maliyyə böhranı. Bu böhran Türkiyəyə heç bir təsir etməmişdir. Çünki Türkiyə ölkəmizdə xalq tərəfindən dəstəklənən aparmışdır. Türkiyə bu illərdə "Böyük 20-lər" in üzvünə çevrilmişdir. Bu, tarixi nailiyyətdir.

Türkiyə dünyanın aparıcı ölkələrini birləşdirən klubda ön sıralardadır. Bu da gözdəndüsmə deyil. Bu, gündəlik fəal işlərin nəticəsidir. Bu gün Türkiyənin xarici siyasətə bağlı uğurları göz qabağındadır. Türkiyə indi neinki bölgədə, eyni zamanda, dünyada gedən proseslərə öz təsirini göstərir, dünyaya miqyasında bir gücə çevrilmişdir. Əlbəttə ki, bütün bu işlərin görülməsində birinci rol mənim əziz qardaşım Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın şərəfinə rəsmi ziyafət verilib.

Dövlət başçıları ziyafətdə çıxış ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dedi: - Hörmətli cənab Prezident, əziz qardaşım. Bu gün çox əlamətdar bir gündür. Qardaş ölkəmizin Prezidenti, əziz qardaşım Azərbaycan rəsmi səfərə gəlmişdir. Bu səfərin tədbirlərində iştirak edən dostlar bu gün bizimlə bərabərdirlər. Artıq təkbətək, geniş tərkibdə görüşlərimizdə geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır. Mətbuat bəyanatında da biz görüşülmüş, eyni zamanda, gələcəkdə görülməli işlərə bağlı öz sözlərimizi demişik. Yekun olaraq bir daha demək istəyirəm ki, səfərin çox gözəl nəticələri vardır. Səfər çox uğurlu keçmişdir. Əminəm ki, bu rəsmi səfərin Türkiyə-Azərbaycan dostluq qardaşlıq əlaqələrinin inkişafına çox böyük dəstəyi olacaqdır, onlara böyük təkan verəcəkdir. İndi isə biz çox xoş bir mərasimə toplaşmışıq. Mənim əziz qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan 11 ildir ki, Türkiyəni inamla idarə edir. Biz Azərbaycanda Türkiyəni çox sevirik. Azərbaycanda elə bir insan tapılmaz ki, Türkiyəni öz doğma vətəni kimi sevməsin. Ona görə biz Türkiyənin uğurlarına öz uğurlarımız qədr sevinirik. Son 11 il ərzində Türkiyə çox böyük və şərəfli yol keçmişdir. Bunun da bir səbəbi,

Akademik Ramiz Mehdiyev:

"Heç kəs öz şəxsi marağını ölkənin milli mənafeyindən üstün tutmamalıdır"

Bu gün beynəlxalq siyasi arenada söz sahibi olan müstəqil Azərbaycan dövləti həm də mühüm iqtisadi layihələrə qoşulmaqla regionda qüdrətli ölkəyə çevrilib. Son 10 ildən artıq müddətdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamız cəmiyyətin müxtəlif sahələrində yetərli uğurlara imza atıb. "Dövlət siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır", - deyən ölkə başçısının yürütdüyü siyasi kursun nəticəsi olaraq Azərbaycan vətəndaş hüquq və azadlıqlarının, demokratik dəyərlərin qorunması sahəsində böyük nailiyyətlər qazanılıb. Elə bu uğurları söz və mətbuat azadlığının inkişaf etdirilməsinə də şamil etməyə tam haqqımız çatır. Doğrudan da, bu gün Azərbaycanda azad mətbuatın prinsiplərinə tam riayət olunur. Müstəqil media qurumlarının inkişafına güclü dövlət dəstəyi vardır. Deyərdim ki, Azərbaycan bəlkə də dünyada nadir ölkələrdən biridir ki, burada azad söz sahiblərinin mənzil təminatına dövlət dəstək verir.

Amma bir mətbuat nümayəndəsi olaraq mənə ikrah hissi doğuran məsələ bəzən həmkarlarımızın öz peşə borcundan sui-istifadə hallarına yol vermələridir. Dövlətin yaxtdığı yüksək imkanlara bəzən yəqin ki, bəzi üzdeyən qardaşlarımızın həttə dövlətin, xalqın milli maraqlarının qorunmasının zərurət tələb etdiyi mövzularda düşmən dəyirmanına su tökməkəndə çəkinməyir. Müxtəlif illərdə azad mətbuatımızın hərbi mövzularda şərişəsiz, qeyri-peşəkar yazılarının şahidi olmuşuq. Bəzən qəzetlərin məntəqə yer alan "Daha bir əsgərimiz şəhid oldu" ifadəsi ilə qarşılaşanda, mənə təəccüb yarandı: görəsən bununla qələmə əhli nə demək fikrindədir? Axı bu fikrin sətiraltı ifadəsində mən əziz qardaşımı Azərbaycan dövləti adından Azərbaycan dövlətinin ən ali mükafatı olan "Heydər Əliyev" ordeni ilə təltif etmişəm. Əziz qardaşım, istəyirəm indi bu yüksək mükafatı Sizə təqdim edim.

***

Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın "Heydər Əliyev" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı oxundu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Heydər Əliyev" ordenini Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanı təqdim etdi.

***

Sentyabrın 3-də Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfəri başa çatdı.

AzerTAC-in materialları əsasında

yaralımız var, hərbi texnikalarımız burdan başqa rayona köçürülür, filan kənddə döyüşlər gedir və s. Həttə hərbi bölmələrin dislokasiya ünvanlarına qədər hər şeyi açıb-ağartırdılar. Bax, buna nə ad verərsən? Ay həmkarım, axı sən internet saytlarında yazdığını milyonlarla adam oxuyur. Doğrusu, lap təəccüblü idi ki, bəzən şəhid olan bir əsgər haqqında yalnız məlumat verilib. İndi gələn bir anlığa özümüzü həmin əsgərin doğmalarının yerində hissə edək. Görün o adamlar nələr çəkib, nə qədər həyəcanlı anlar yaşayıb? Özlüyümdə fikirləşirdim ki, mütləq cəmiyyətimizdə buna ciddi reaksiya verəcək. Doğrudur, Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti səviyyəsində qəzəli informasiya yayım media qurumlarına ciddi ittihamlar səsləndi. Bir gün də "Qafqazinfo"dan xəbər tutdum ki, beş-altı saytın təmsilçisi vətənpərvərlik nümunəsi göstərərək hərbi mövzularda məlumatların yayılmasına qarşı öz aralarında monitorinq qrupu yaratmağı qərara alıb.

Hələ bir neçə ay bundan əvvəl, daha doğrusu, iyunun 25-də AzerTAC-a müsahibəsində Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov da ordu və media münasibətlərində toxunaraq jurnalistləri hərbi məlumatları yaymaqda ehtiyatlı olmağa, xalqın və dövlətin milli maraqlarının qorunmasına səsləndi.

Oten həftə isə dövlət səviyyəsində bu vacib məsələyə münasibət bildirildi. Avqustun 29-da Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyevin yanında müvafiq dövlət qurumları və kütəlv informasiya vasitələri rəhbərlərini iştirakı ilə geniş müşavirə keçirildi. Əvvəlcə akademik Ramiz Mehdiyev çıxış

edərək ölkə rəhbərliyi tərəfindən azad mətbuatın inkişaf etdirilməsi sahəsində həyata keçirilən məqsədyönlü fəaliyyətdən danışıdı. O, narahatlıqla qeyd etdi ki, ölkənin bir çox informasiya vasitələri, qəzetlər, internet saytları yayıdıcıları məlumatlarda milli maraqlarımızı nəzərə almırlar.

Hörmətli akademik bir məsələni qeyd etdi ki, bu gün cəmiyyətin bütün sahələrində sərbəst bazar qanunları hökm sürür və KİV-lər də sahibkarlıq obyektləridir, onların istehsal etdiyi məhsul isə informasiyadır. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət mövcudluğu tamamilə təqdirəlayiq haldir. Amma bu rəqabət qeyri-obyektiv, yoxlanılmamış, qəzəli, həttə ölkənin qanunlarına və milli maraqlarına zidd olan informasiyaların yayılmasına yönəldilə bilər.

Prezident Administrasiyasının rəhbəri qətiyyətlə bildirdi ki, dövlətin qanunlarına məhəl qoymayan media qurumları baredə ciddi tədbirlər görülməlidir. "Bəzən mükəlləfə yaxın QHT-lər və media öz xalqına, dövlətinə qarşı xəyanət yolu tutaraq düşmənlə işbirliyinə gedir və onun mövqeyini gücləndirməyə çalışır. Onlar belə satqınlıq, düşməncilik yolundan geri çəkilməli və öz şəxsi maraqlarını ölkənin milli mənafeyindən üstün tutmamalıdır".

Əslində hər bir jurnalist öz yazısına görə məsuliyyət hissini başa düşsə, sadəcə bir vətəndaş kimi Vətəninin, xalqının təəsübünə çərkəş, onda narahatlığa dəyməz. Hörmətli həmkarlarım, gələn ələ bir əsgər kimi biz də Vətənimizi qorumağı düşünek.

Mayor Arif PƏNABOV, "Azərbaycan Ordusu"

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozmuşlar

3 sentyabr 2014-cü il.

Erməni silahlı bölmələri dünən Tərtər rayonunun Göyax kəndi yaxınlığında və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Silahlı Qüvvələrimizin mövqelərini atəşə tutublar.

Düşmən cavab atəşi ilə susdurulub.

4 sentyabr 2014-cü il.

Erməni silahlı bölmələri bu gecə Ağdam rayonunun Yusifcanlı kəndi yaxınlığında, Goranboy və Füzuli rayonlarının ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Silahlı Qüvvələrimizin mövqelərini atəşə tutublar.

Düşmən cavab atəşi ilə susdurulub.

5 sentyabr 2014-cü il.

Erməni silahlı bölmələri dünən və bu gecə Ağdam rayonunun Şurabad, Goranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu kəndləri ərazisindəki mövqelərdən Silahlı Qüvvələrimizin mövqelərini atəşə tutublar.

Düşmən cavab atəşi ilə susdurulub.

Silahlı Qüvvələrimizin nümayəndələri beynəlxalq tədbirdə iştirak edəcəklər

Sentyabrın 5-dən 13-dək Ekenas şəhərində (Finlandiya) böhranların idarə edilməsi üzrə çoxmillətli NOCO 2014 təlimi keçiriləcək.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin nümayəndələri iştirak edəcəklər.

Gecə-gündüz barıt qoxulu səngərlərdə dayanıb yurdumuza keşik çəkən cəsur zabit və əsgərlərlə görüşüm nə birinci, yəqin ki, nə də axırncı dəfədir. Onlarla xeyli söhbət edib yaxından tanış olandan, ürek sözlərini dinləyəndən sonra sağollaşmaq ayırdı. Onların hər birinin üz-gözdən igidlik və qəhrəmanlıq yağırdı. Təbii ki, belə cəsur əsgərləri olan Vətən torpağı erməni işğalçıların tapdağı altında

çox qalmayacaq. Günlerin birində xalqımız onlardan qələbə müjdəsi eşidəcək. Həmişə ki kimi yurdumuza qoruyan əsgərlərlə bu görüşüm də şəriflidir. Döyüş əmri verilən kimi erməni işğalçıların mövqelərini dəqiq atəş zərbələri ilə məhv etməyə hazırıq. Düşmən mövqeləri silahlılarımızın hədəfidir. Şəxsi heyətin hazırlığı yüksək səviyyədə olduq üçün həmişə hədəflər dəqiq vurulur. "Heyəcan" siqnalı verilən kimi bir göz qırpmı ilə irəli atılıb əlverişli dö-

Ön xətdən reportaj

"Düşmən hər addımda Azərbaycan əsgərinin gücünü, qüvvəsini hiss edir"

duqda onlar düşmən hədəflərini vaxtında və dəqiq vururlar. Minaatanların yanındaydıq. Şəxsi heyət döyüşə hazır vəziyyətdə öz mövqeyində ayıq-sayıq dayanmışdı. Qazmaların qarşısında bizi müddətdən artıq xidmət edən hərbi qulluqçu Faiq Abdulləzimov qarşıladı. Bildirdi ki, ön xətdə - düşmənlə üz-üzə xidmət etməyə çətin olduq qədər də şəriflidir. Döyüş əmri verilən kimi erməni işğalçıların mövqelərini dəqiq atəş zərbələri ilə məhv etməyə hazırıq. Düşmən mövqeləri silahlılarımızın hədəfidir. Şəxsi heyətin hazırlığı yüksək səviyyədə olduq üçün həmişə hədəflər dəqiq vurulur. "Heyəcan" siqnalı verilən kimi bir göz qırpmı ilə irəli atılıb əlverişli dö-

yüş mövqeyi tuturuq.

Çavuş Faiq Abdulləzimov söhbətinə davam edərək xidmətdə fərqlənən, yurdumuza ayıq-sayıq keşik çəkən əsgərlərdən Elvin İbrahimovun, Mahmud Qiyasovun, Eldar Cənnətəliyevin, Əbil Süleymanzadənin, Elxan Qaraqışiyevin, Elşad İsmayilovun, Əkbər Talibovun, Kamran Əliyevin, Şükür İsmayilovun, Nəbi Vəlizadənin, Cümşüd Nəcəfovun, Ağabala Məmmədovun və Xəqani Rəhimovun adlarını çəkdi. Bildirdi ki, bu əsgərlər, bir qayda olaraq, üzərlərinə düşən döyüş tapşırıqlarının hədəsindən bacarıqla gəlirlər.

Sonra çavuş Faiq Abdulləzimovla birlikdə mövqeləri gəzdik, əsgərlərlə görüşdük. Həmsöhbəti olduğum əsgərlərin hamısının üz-gözdən igidlik və qəhrəmanlıq yağırdı. Hiss edərdim ki, hər an düşmən üzərinə atılmağa və torpaqlarımızı erməni işğalçılarından azad etməyə hazırırdılar.

- Əsgərlərimizin ürəyi Vətənə məhəbbət, düşməne nifrət ruhunda döyünür, - deyir müddətdən artıq heqiqi hərbi xidmət qulluğuşu Şamil İsmayilov bildirdi. - Ön xətdə xidmət etmək məsuliyyətimizi daha da artırır. Marıqda dayanmış düşmən hər an atəşkəs rejimini poza bilər. Ona görə də həmişə, hər an mövqeyimizdə ayıq-sayıq dayanırıq. Erməni quldurları isə hər dəfə dəqiq zərbələrimizlə üzleşməyi istəyirlər. Düşmən hər addımda Azərbaycan əsgərinin

gücünü, qüdrətini hiss edir. Yaxşı bilir ki, qarşısında hazırlıqlı, torpağını azad etməyə qadir olan Azərbaycan əsgəri dayanıb. Qazandığımız uğurlarla arxayınlaşmırıq, əksinə, döyüş hazırlığımızı artırırıq. Çalışırıq ki, bütün sahələrdə düşməndən üstün olaq ki, döyüş meydanında onu asanlıqla məhv edək.

Budur, heyət nəfərləri yene də çavuş Faiq Abdulləzimovun əmrini yerinə yetirərək minaat qurğusunu "döyüş" vəziyyətinə gətirib bacarıqlarını nümayiş etdirirlər. Heyət nəfərləri

ri Şükür İsmayilov, Nəbi Vəlizadə, Cümşüd Nəcəfov tapşırıqları vaxtında və düzgün yerinə yetirirlər. Əsgər Mahmud Qiyasov da həmişəki kimi bussol qurğusunun arxasında tapşırıqları düzgün yerinə yetirməyə çalışır.

Əsgərlərimiz belə hazırlıqlı gördə ürəyimiz dağa dönür. Əmin oluruq ki, istənilən vaxt düşmən onların dəqiq atəş zərbələri ilə məhv ediləcək.

Mayor Vahid MƏHƏRRƏMOV, "Azərbaycan Ordusu", fotolar müəllifindir

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir HƏSƏNOV:

“Ən müasir silahı da idarə edən əsgərdir”

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun bu fikri hər bir Vətən əsgərinin de vizinə çevrilmişdir. Həm də ordu quruculuğunda islahatlar gətirdiyi bir vaxtda böyük əhəmiyyətə malikdir.

Bu sözlər mahiyyət etibarilə Silahlı Qüvvələrimizin daha da möhkəmləndirilməsi istəyinin təzahürü olmaqla, ordunun döyüş qabiliyyətinin əsgərin də döyüş hazırlığından bilavasitə asılı olduğunu təsdiqləyir. Bütün müasir silahlardan istifadə etməyi bacaran (həm də yüksək səviyyədə, peşəkarlıqla) əsgərlərdən təşkil edilən ordu, təbii ki, güclü olacaqdır. Cənubi Qafqazda ən güclü ordu olan Silahlı Qüvvələrimiz belə vətənpərvər əsgərlərimizin hesabına daha da formalaşacaq, döyüş qabiliyyətini daha da yüksəldəcək. Digər tərəfdən, bu fikir həm də orduya əsgər əmilinə daha ciddi, daha həssas münasibət tələb edir. Belə bir tələbin mahiyyəti həm də hərbi təhsilin səviyyəsinin yüksəldilməsi zərurəti ilə bağlıdır; təbii ki, əsgərin gücü komandirin gücü deməkdir. Peşə hazırlığı arzu edilən səviyyədə olmayan zabit əsgərin döyüş hazırlığını Müdafiə nazirinin arzularına çatdırma bilməyəcək. Əsgərin döyüş hazırlığının təkmilləşdirilməsi, müəyyən mənada, zabitlərin nəzəri-praktik hazırlığından asılı olduğu üçün hərbi təhsilin keyfiyyətinə diqqət artmalıdır. Yeni silahların istismar xüsusiyyətlərini tam mə-

xatırladı. Vətənpərvərliyi arzulanan səviyyədə olmayan əsgərin əlinə ən güclü, müasir silah da eibarsız ola bilər. Vətənpərvərlik duyğularının tənzimlənməsində əsgərlə aparılan söhbətlər üçün Qarabağ döyüşləri də kifayət qədər məlumat verir. Onları öz məqamında xatırlamaq, xatırlatmaq, mövzunun izahında və şərhində təhlil etmək mümkündür, bəlkə də vacibdir. Yadımdadır, 1993-cü ildə döyüşlər gədən vaxtlarda Tərtərə səngər qazılırdı. Bir qol sümüyü gördündü. Bunu yaranmış fasilədə tarixi mövzuda söhbət üçün fürsət bildik: Torpaqlarımız zaman-zaman düşmən hücumlarına məruz qalıb. Döyüşçülərimiz qılıncı bəd niyyətlilərin qolunu üzüb, boynunu vurub. Bax, torpaq belə qorunub. Səherisi gün ağır döyüş olmuşdu.

"Hər bir cana borcludu. Ruhumuz kimi canımız da Vətən üçündür" - bu amalla döyüşmüşdü. Səlim sağında-solunda kimsenin olmadığını hiss etməyə, barmağı tətikdə titrəmədi, tətikdən üzülmedi. Şəhid dostlarının ruhunun təsəllisinə tapındı, bir də ürəyini coşdurdu sevgiyə. Bu sevgi Vətən sevgisiydi...
...Döyüş başa çatanda komandir heyətini, heyətdən sıyrılan sevincini, qürsəni gizlədə bilmədi. Sol qolundan yüngül yara almış döyüşçünü bağrına basdı. İnana bilmirdi ki, bu müddət ərzində o, düşmənin olduqca üstün qüvvələrlə təqib olundu. Mövqeyi də qoruyub, cinahlarda atışanları da himayə etdi. Onda yadıma 1914-cü il düşmüşdü. Türkiyə. Çanaqqala döyüşü:
Düşmənin hərbi dəniz qüvvələri komandanlığı mü-

nimsəməyən zabitin tabeliyində olan əsgər bu silahlardan mükəmməl istifadə edə biləcəkmi? Təbii ki, yox.

Bu tezis, təbii ki, Silahlı Qüvvələrimizdə aparılan islahatların tərkib hissələrindən biri olacaqdır. Hərbi xidmətə başlayan da ərazi bütövlüyümüzü, dövlətçiliyimizi qoruyacağına and içən, vəd verən, inandırıcı əsgəri Hərbi andada sədaqətini görmüşük, həmişə də görəcəyik. Azərbaycan əsgəri Hərbi anda heç zaman xilaf çıxmaz! Ermənistanın təxribat-diversiya qrupları iyulun 31-də qoşunların təmas xəttini keçməklə istəyən təsdiqləndi ki, Azərbaycan əsgərlərinin ürəyi Vətənin hər parçasıdır. Onlar istifadələrində olan silahları yüksək səviyyədə idarə edirlər...

Müdafiə nazirinin bu fikri həm də tarixdən qaynaqlanır, tarixi reallığın təsdiqi kimi başa düşülür. Tarixən bütün döyüşlər döyüşçünün (əsgərin) gücünə hesablanır. Sərkərdələr döyüşü təşkil və idarə edib. Tarixin bütün dövrlərində döyüşən, öldürən, ölən əsgər olub.

Müdafiə naziri döyüş bölgələrində əsgərlərlə görüşlərində bir vacib məsələyə də toxunub: əsgərin mənəvi hazırlığının yüksəldilməsi. Belə bir qlobal, həyatı məsələnin gerçəkləşdirilməsi üçün nəzəri-elmi, tarixi məlumatlarla, fakt və hadisələrlə kifayətlənməyin yetərli olmadığını qeyd edən nazir vətənpərvərlik duyğularının daha da gücləndirilməsinin vacibliyini

Döyüşçülərimiz düşməni iki strateji yüksəklikdən sıxışdırırdı. Bu kimi faktlardan əsgərin mənəvi, psixoloji hazırlığı üçün istifadə ediləməsi arzulanan nəticələrə verə bilər. Müdafiə nazirindən epiqraf gətirdiyim fikir komandirlərin, zabitlərin vəzifə borcunun tərkib hissəsi olmalıdır...

Mustafa Kamal paşanın (Atatürkün) komandanlığı ilə istiqlal savaşında zabitlər də özünü Vətənin əsgəri hesab edirdi və əsgərlərlə bir sırada döyüşürdü. Şükür paşanın vəsiyyətini xatırlayıram: "Düşmənlər sərhədlərimizi keçdikdən sonra ölsən, mənə dəfn etməyin. Qoy ötimi itlər yəsin. Düşmən sərhədlərimizi keçmədən şahid olsam, sabunum, kəfənim çantamdadır". Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov əsgərlərimizin Vətənə bu əqidə ilə xidmət etməsinə arzulayır, tövsiyə edir, tələb edir. Bu əqidəyə malik olmayan əsgər ən müasir silahları idarə edə bilsə də gücsüzdür, şübhəsiz. Deməli, əsgərin döyüş hazırlığı mənəvi hazırlıq üzərində qurulmalıdır. Dayandıqı səngərin adı torpaq olmadığına, Vətənin bir hissəsi olduğunu, Vətən olduğunu dərk edən əsgər döyüşdə, təbii ki, qələbə qazanmağa qadirdir.

Drimbon uğrunda döyüş gərdirdi. Düşmən inadla müdafiə olunurdu. Sağ cənab puləmyotla himayə atışı aparmadı komandir əsgər Səlim Həsənova tapşırırdı. İyirmi yaş vardı Səlimin. Altı-yeddi ayda çox döyüşlərdə olmuşdu.

haribənin taleyini həll etməyə və İstanbulu ələ keçirmək məqsədi ilə döyüşə əlavə hərbi qüvvələr göndərirdi. Düşmənin gəmişi boğaza yaxınlaşmaqdadı. Gəmi boğaza girse, Anadolu "diz çökdürərdi", İstanbul işğal edə bilərdi. Topçuların hamısı şəhid olub. Seyid Onbaşının səsiydi. Seyid Onbaşı 267 kiloqramlıq mermiri küreyinə aldı. Topa qoyub atəş açdı. Düşmən gəmişi məhv edildi. Boğazı tutmaq düşməne nəsib olmadı. Seyid Onbaşıya bu güclü Vətən sevgisi vermişdi...

Mübariz İbrahimovun qəhrəmanlığı dünyanı heyretləndirdi. Onu səngərdən çıxardıb düşmənin üstünə, düşmənin səngərinə aparıb qüvvənin adı Vətən sevgisi olub, şübhəsiz... Düşmənlərimiz yaxşı bilir ki, Ali Baş Komandanımız torpaqlarımızın azad edilməsi üçün əmr versə, hər bir əsgərimiz Seyid Onbaşının əqidəsi ilə Vətən sevgisi olub, şübhəsiz... Düşmənlərimiz yaxşı bilir ki, Ali Baş Komandanımız torpaqlarımızın azad edilməsi üçün əmr versə, hər bir əsgərimiz Seyid Onbaşının əqidəsi ilə Vətən sevgisi olub, şübhəsiz...

Vətən sevgisinin məxsusi düsturu yoxdur. Hər Vətən duyumuna, dünyagörüşünə, təhsilin səviyyəsinə müvafiq sevir. Hər halda, hamı Vətən məfhumunun ifadə elədiyi məzmunun mahiyyətini dərk edir. Obrazlı şəkildə desək, Vətən qoruyunların əsas güvənci Vətən sevgisidir. Seyid Onbaşının, Səlim Həsənovun, Mübariz İbrahimovun Vətən sevgisi kimi. Müdafiə naziri əsgərlərimizdə məhz bu sevgini görmək istəyir...

Rəşid FAXRALI,
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyəti ilə ictimai-siyasi hazırlıq sistemində keçirilən XXVI dərslər

(İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə dərslər hazırlaşmaq üçün kömək)

1. IX əsrdə Azərbaycanda xalq-azadlıq hərəkatı.
2. Babək Xürrəminin başçılığı ilə ərəb işğalçılara qarşı mübarizə.
3. Xürrəmilər hərəkatının əhəmiyyəti.

IX əsrdə Azərbaycanda xalq-azadlıq hərəkatı

VII əsrin əvvəllərində Ərəbistan yarımadasında güclü bir feodal dövləti meydana gəldi. Asiyada, Afrikada və Avropada İslam dinini yaymaq siyasəti yeridən ərəblər İrənin Rey və Qəzvin şəhərlərini işğal etdikdən sonra 639-cu ildə sərkərdə Hüzeyfənin başçılığı ilə Azərbaycana daxil oldular. Ərəb ordularının fasiləsiz hücumlarına baxmayaraq, əhali onlara asanlıqla boyun əymədi, düşməne ciddi müqavimət göstərərək, vergi verməkdən və islam dinini qəbul etməkdən imtina etdi. Yalnız 90 illik kəskin mübarizədən sonra xilafət orduları Azərbaycanın istilasını başa çatdırma bildilər. Ərəblər işğal etdikləri ölkələri əvvəllər öz qaydaları əsasında idarə edirdilər. Bu qaydalar isə mümkün qədər çox vergi toplamaqdan və başqa dinə mənsub olanlar arasında islam dinini yaymaqdan ibarət idi.

Xilafətin soyğunçu vergi siyasəti və memurların özbaşınalığı, dəhşətli istismar və hüquqsuzluq, yerli feodalların mülklərinin və imtiyazlarının məhdudlaşdırılması, güclü ərəbləşdirmə siyasəti və başqa səbəblər əhalinin vəziyyətini ağırlaşdırmaqla yanaşı, ümumxalq qəzəbini coşdururdu.

VIII əsrin ortalarında Əməvilər sülaləsinin siyasətinə qarşı həm xilafət sarayında, həm də onlara tabe olan ölkələrdə kəskin mübarizə gərdirdi. Xilafətə qarşı çıxışlar Azərbaycanda 748-752-ci illərdə geniş vüsət aldı. Üsyan əhalinin bütün təbəqələri iştirak edirdilər və onlara yerli feodallar başçılıq edirdilər. Bu, səbəbsiz deyildi. Ərəblər Azərbaycanda möhkəmləndikcə yerli feodalları dövlət aparatından uzaqlaşdırır, onların torpaqlarını, kəndliləri üzərindəki hüquqlarını və digər imtiyazlarını məhdudlaşdırırdılar. Ona görə də feodallar xilafətdən daha çox narazı idilər.

Ərəblər qarşı 748-ci ildə Beyləqanda başlamış ilk üsyan tezliklə digər vilayətləri, xüsusilə Bərdəni və Ərdəbilə ehatə etdi. Xalq hərəkatı Azərbaycanın digər əyalətlərini və bütün Ön Qafqazı bürüdü. 752-ci ildə üsyan amansızlıqla yatırıldı. Azərbaycanda azadlıq mübarizəsinin parlaq səhifələrindən biri ərəb istilafına qarşı xürrəmilər

Mövzu: IX əsrdə Azərbaycanda xalq-azadlıq hərəkatı. Babək Xürrəminin başçılığı ilə ərəb işğalçılara qarşı mübarizə.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə bu dərslər hazırlaşarkən Azərbaycan tarixinə dair tarixi və digər müvafiq ədəbiyyatdan istifadə etmək və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə bağlamaq tövsiyə olunur.

Babək Xürrəminin başçılığı ilə ərəb işğalçılara qarşı mübarizə

Tarixi mənbələrin məlumatına görə, xürrəmilərin ərəblərə qarşı azadlıq mübarizəsi 61 il davam etmişdir. Onun üçdə iki hissəsini Babəkə qədərki dövr təşkil edir. Bu mübarizənin xeyli hissəsinə Bəzz qalasıdır. Cavidan rəhbərlik etmişdir. 816-cı ildə yerli feodal Əbu İmranla döyüşdə Cavidan ağır yaralanaraq aldığı yaradan öldü. Cavidanın ölümündən sonra xürrəmilərin hərəkatına onun köməkçisi Babək rəhbərlik edir.

Əsrlərdən bəri adı qəhrəmanlıq rəmzinə çevrilmiş Babək öz zamanının cür sərkərdəsi və görkəmli siyasi xadimi idi. Babək 798-ci ildə (bəzi mənbələrə görə 795-ci ildə) Ərdəbil yaxınlığında Bilalabad kəndində anadan olmuşdur. Babək gənc yaşlarında bir neçə il çobanlıq etmiş, iki il Təbrizdə sənətkar yanında şagird olmuş, sonra Cavidanla rastlaşıb xürrəmilərin paytaxtı Bəzzə getmişdi.

Xürrəmilər Babəkə qədər xilafətə qarşı iki dəfə - 778 və 808-ci illərdə üsyan etmişlər. Daha güclü olan ikinci üsyan o zaman "Babək işi" böyük vüsət aldı və ərəblər ondan qorxmağa başladılar. Onunla vuruşdular, lakin qalib gələ bilmirdilər. Babək qoşunları dağıdı və sərkərdələri öldürdü.

835-ci ildə xəlifə Mötəsim məşhur sərkərdə Afşin Heydər ibn Kavusu xürrəmilərə qarşı döyüşən ərəb ordusunun baş komandanı təyin etdi. Ərəblərin xürrəmilərə qarşı mübarizə taktikasını dəyişən Afşin Babəkin tərəfdarları və müttəfiqləri olan yerli feodallar Səhl ibn Sumbatı, İbn Bəisi, Əbu Musanı və onlarla başqalarını öz tərəfinə çəkdi. Xəyanət nəticəsində Babək cür sərkərdəsi İsmə əsir alındı, 836-cı ildə isə daha bir sərkərdə - Tərxan öz evində öldürüldü. Azadlıq mübarizəsinin ilk dövründə, üsyan sürətlə genişləndiyi şəraitdə mübarizəyə qoşulan, onları silahla, ərzaqla, pulla

kimi gözləmələrini tapşırtdı. Həmin müddətdə Babək öz adamlarını Azərbaycanın hər tərəfinə göndərərək ölkəni xilas etmək üçün onları ərəblərə qarşı azadlıq mübarizəsinə çağırırdı. Ölkənin hər tərəfindən minlərlə insan Babəkin bayrağı altında toplandı. Bəzi mənbələrə görə, Babək ordusunda təkcə atlılar 20 min nəfər idi. Babək orduda ciddi intizam yaratmışdı.

Azadlıq ordusunun əsas hərəkatverici qüvvəsini kəndlilər təşkil etmişdi. Orada şöhrət qazıyan, sənətkarlar, orta və xırda feodallar, əhalinin müxtəlif təbəqələrinə mənsub adamlar da az deyildi.

Xürrəmilər xilafət ordularını üzərində parlaq qələbələr çalaraq Azərbaycanı onlardan təmizlədikcə azadlıq mübarizəsinə qoşulanların sayı artırdı. Ərəb tarixçisi Bağdadin verdiyi məlumata görə, Azərbaycanın cənubunda Babək tərəfdarlarının sayı 300 min nəfərə çatırdı.

İşğalçılara qarşı kəskin narazılıq və müqavimət bir çox ərəziləri bürsəyə, bütün mənbələr təsdiq edir ki, azadlıq mübarizəsinin əsas mənbəyi Babək və xürrəmilərin vətəni Azərbaycan idi.

IX əsrin 30-cu illərinin əvvəlləri azadlıq mübarizəsinin ən uğurlu dövrü idi. Üsyançılar xilafəti ləğvə salmışdılar. Məhlul tarixçisi Dinəvərinin məlumatına görə, bu zaman "Babək işi" böyük vüsət aldı və ərəblər ondan qorxmağa başladılar. Onunla vuruşdular, lakin qalib gələ bilmirdilər. Babək qoşunları dağıdı və sərkərdələri öldürdü.

835-ci ildə xəlifə Mötəsim məşhur sərkərdə Afşin Heydər ibn Kavusu xürrəmilərə qarşı döyüşən ərəb ordusunun baş komandanı təyin etdi. Ərəblərin xürrəmilərə qarşı mübarizə taktikasını dəyişən Afşin Babəkin tərəfdarları və müttəfiqləri olan yerli feodallar Səhl ibn Sumbatı, İbn Bəisi, Əbu Musanı və onlarla başqalarını öz tərəfinə çəkdi. Xəyanət nəticəsində Babək cür sərkərdəsi İsmə əsir alındı, 836-cı ildə isə daha bir sərkərdə - Tərxan öz evində öldürüldü.

Azadlıq mübarizəsinin ilk dövründə, üsyan sürətlə genişləndiyi şəraitdə mübarizəyə qoşulan, onları silahla, ərzaqla, pulla

təmin edən yerli feodallar hərəkatın müəyyən məqamında mülk və imtiyazlarını itirəcəklərini güman edərək mübarizədən uzaqlaşdılar. Bununla belə, təcrübəli sərkərdə olan Babək ağıllı taktika ilə düşmənin planlarını pozur və onları çıxılmaz vəziyyətə salırdı.

Ərəb sərkərdəsi Afşin Babəkə sülh danışıqlarına başlaması təklif edərək onu inandırmağa çalışırdı ki, bağışlanmasın haqqında xəlifədən fərman alacaq. Lakin Babək əqdəsindən dönmədi. O, vətənin istiqlalı üçün xalqın xosbəxtliyinə qurban vermədi. Xəlifənin təklif etdiyi imtiyazları və hədiyyələri xalqına xəyanət kimi qiymətləndirdi.

Bələ olduqda həlledici döyüş ləhbüdü idi. Daha yaxşı silahlanmış və təchiz olunmuş ərəblər ölverişli vaxtda Babək ordusu üzərində hücum etdilər. 837-ci il avqustun 26-da son döyüş başlandı. Bəzz qalasını hər tərəfdən mühasirəyə alan ərəblər qala divarlarını dağıtmaq üçün daş atan mancanaqlardan və neftli isladılmış oxlardan da bacarıqla istifadə edirdilər. Qalının müdafiəsinə Babək in etibarlı və cür sərkərdəsi Adin başçılıq edirdi. Bütün günü davam edən qanlı döyüşdə düşmən əsgərlərinin dəfərlərlə az olmalarına baxmayaraq, xürrəmilər misilsiz rəşadət göstərirdilər. Onların qeyri-adi mənəvi və igidliyi ərəbləri heyretə gətirirdi. Vətənin cəngavər oğulları müqəddəs torpağımız uğrunda şohid olmağı şəraf sayırdılar. Bəzz döyüşü orta əsrlər müharibələri tarixində ən çox insan qurtumuna səbəb olan döyüşlərdəndir. Bu döyüşdə yaralananlardan və itkin düşənlərdən əlavə ərəblərdən 100 min nəfər, üsyançılardan 80 min nəfər həlak olmuşdu. Afşinin göstərişi ilə Bəzz qalası dağıldı. Qala müdafiəçilərinin 7600 nəfər əsir götürüldü.

Bəzzin süqutundan sonra Babək qarşı Abdulla ilə birlikdə köhnə müttəfiqi Səhl ibn Sumbat tərəfindən xəyanət yolu ilə tutularaq ərəblərə təhvil verildi. 838-ci il martın 14-də xəlifə Mötəsimin hökmü ilə Babək Samirə şəhərində edam edildi. Edam zamanı Babək heyrətamiz mənəvi dö-

züm göstərdi. Cəllad əvəlcə onun sağ əlini birləkdən kəsdi. Qan axanda Babək sol əli ilə üzünü qana boyadı. Xəlifə ondan nə üçün belə etdiyini soruşanda Babək bildirdi: "Adamlar ələ başa düşərlər ki, mən ələ əvvəldən ölümdən qorxmuşam. Mən üzümü qana boyadım ki, bənizim solğun görünməsin".

Xürrəmilər hərəkatının əhəmiyyəti

Orta əsrlərdə baş verən digər kəndli müharibələrindən fərqli olaraq bu müharibə hər şeydən öncə istiqlalçılıq uğrunda azadlıq müharibəsi idi. Mübarizədə xalqın imtiyazlı təbəqəsinin dönlüklüyü, ərəblərə nisbətən daha cür və döyüşkən türk sərkərdələrinin eyni və digər mənşəli üsyançılara qarşı səfərbərliyə alınması, ən başlıcası ermənilərin xəyanəti və ərəblərə köməklik etməsi azadlıq müharibəsinin məğlubiyyətlə nəticələnməsinə səbəb oldu. Ağır məğlubiyyətlə baxmayaraq, xürrəmilər hərəkatı digər əlli xalqların azadlıq mübarizəsinə təkan verməklə yanaşı, Azərbaycanda xalqın şüurunda və əməlinə əsrlər yaşadı. Üsyançılar və onları rəhbərlik Babəkə nifrət hissi bəsləmələrinə baxmayaraq, hərəkatın təsirini və əzəmətinin ərəb tarixçiləri də etiraf etmişlər. İbn Təğriberdi adlı tarixçi yazırdı ki, "Babək öz zamanının qəhrəmanı və xilafəti dəhşətə gətirən bir igiddir".

Bu mövzunu öyrənərkən bir daha qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsi hələ də ermənilərin işğal altındadır. Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpa olunmasının ilk illərində ölkədə olan mürəkkəb daxili ictimai-siyasi vəziyyətdən məharətlə istifadə edən ermənilər bəzi xarici dövlətlərin dəstəyi ilə Azərbaycanın əzəli torpaqlarını Qarabağın dağılıq hissəsini və daha 7 rayonu işğal etməyə müvəffəq oldular. Ona görə də bu gün Silahlı Qüvvələrin qarşısında dayanan ən başlıca vəzifə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün hər an döyüşə hazır olmaqdır. Azərbaycan ordusunun hərbi qulluqçusu dərslərdə və təlimlərdə hərbi işini vicdanla öyrənməklə yanaşı, öz xalqının qəhrəmanlıq tarixini də bilməli, onlarla fəxr etməli və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə babaların şöhrətli döyüş əsnələrini yüksək sədaqət nümunəsi göstərməyə hazır olmalıdır.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat: "Azərbaycan tarixi", Azərənər, 1994.

Müdafiə Nazirliyi Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətə Əlaqələr İdarəsi

"Gənc Heydərçilər" in əsgər həyatı yadda qalan oldu

uğurlu işlər həyata keçiririk. "Gənc Heydərçilər" in hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsi Müdafiə Nazirliyi ilə ilk dəfədir ki, həyata keçirilir. Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov bu mühüm posta təyin olunanlardan sonra layihəni reallaşdırdı. Fikrimiz var ki, növbəti ildə də bu layihəni davam etdirək. Yaşın ki, gələn il şagirdlərin sayı daha da çox olacaqdır.

Əziz "Gənc Heydərçilər". Hiss olunur ki, hərbi hissədə olduğunuz müddətdə vaxtınız, istirahətiniz səmərəli keçib. Tədbirin əvvəlində nümayiş etdirdiyiniz hərəkətlərə baxdıqca ürəyim dağa döndü. Siz qısa müddət ərzində bir çox lazımı bilik və verdiş-

həmçinin "Gənc Heydərçilər" e hərbi hissədə belə gözəl şərait yaratdığına görə Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Hörmətli məktəblilər, inanırım ki, siz burada keçirdiyiniz günləri həmişə xoş təəssürlərlə xatırlayacaqsınız. Xalqımız, dövlətimiz üçün layiqli vətəndaşlar olacaqsınız.

Müdafiə Nazirliyinin nümayəndəsi polkovnik-leytenant Kamran Nəsibov da təbircə çıxış etdi. O dedi:

- Hörmətli mərasim iştirakçıları! İştirakçısı olduğumuz bu tədbir hər birimiz üçün müqəddəs və əzizdir. Elə bilirəm ki, hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsi "Gənc Heydərçilər" üçün çox səmərəli və yadda qalan oldu. Şagirdlərin rahatlığı üçün hərbi hissənin şəxsi heyəti əlindən gələn hər şeyi etdi. Məktəblilərin hərbi bilikləri, silahları, texnikaları öyrənmələri üçün hər tərəfli şərait yaratmağa çalışdıq. Elə bilirəm ki, biz buna nail olduq. Düşərgədə olduğunuz müddətdə şagirdlər həm hərbi bilik və verdişlərə yiyələndilər, həm də əsgərlərin gündəlik həyatı ilə yaxından tanış oldular. Bütün bunları isə onları dünyagörüşlərinin formalaşmasına müsbət təsir göstərir. Belə hərbi təmayüllü düşərgələrin təşkil olunması çox tədqiqatdır. Çünki bu günün şagirdi sabahın əsgəridir. Döyüşün, səbəhimizin əsgərləri daha hazırlıq və bacarıqlı olacaqlar.

Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili Elmira Süleymanova, polkovnik-leytenant Kamran Nəsibov və Şahin Qəhrəmanov, Təhsil Nazirliyinin nümayəndəsi, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Təranə Məmmədova, Səbail rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Xəlilə Bayramova və başqaları təqdim etdilər.

Səbail rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Əsgərov, Qusar rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şaiq Alxasov, Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili Elmira Süleymanova, polkovnik-leytenant Kamran Nəsibov və Şahin Qəhrəmanov, Təhsil Nazirliyinin nümayəndəsi, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Təranə Məmmədova, Səbail rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Xəlilə Bayramova və başqaları təqdim etdilər.

Səbail rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Əsgərov hərbi hissəyə bir ədəd televiziya rəhbərliyi etdi. Məktəblilərə təlimlərin keçirilməsində fəal iştirak edən zabit və əsgərlərə, həmçinin "Gənc Heydərçilər" in qidalanmasında böyük əməkləri olan bir qrup əspazə qiymətli hədiyyələr verdi.

Mərasim sonunda tədbir iştirakçıları ulu öndər Heydər Əliyevin büstü önündə xatirə şəklində qaldılar. Bununla da "Gənc Heydərçilər" hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsinin bağlanışına həsr olunan mərasim başlandı.

Mayor **Vahid MƏHƏRRƏMOV**, "Azərbaycan Ordusu" fotolar müəllifidir

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi və Səbail rayon İcra Hakimiyyətinin həyata keçirdiyi birgə layihə çərçivəsində iki həftədir ki, "N" hərbi hissəsində "Gənc Heydərçilər" hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsi təşkil edilmişdir. Düşərgədə Səbail rayonundan olan, təhsildə və idmanda fərqlənən, eləcə də xüsusi istedadla malik 100 uşaq iştirak edib. Sevindirici hal odur ki, layihənin hərbi hissədə reallaşması şagirdlərə hərbi sahədə daha çox təcrübə qazanmağa zəmin yaradıb. "Gənc Heydərçilər" əsgər kazarmalarından birində yerləşdirilmişdir. Hərbi hissədə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevə, Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə, ordu quruculuğuna, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olmuş Milli Qəhrəmanlara həsr olunmuş stendur qurulub, günün nizam qaydalarını göstərən təlimatlar asılıb. Məktəblilər düşərgə müddətində zabit və əsgərlərlə ünsiyyət yaradıblar, şəxsi heyətin gündəlik həyat və fəaliyyəti, hərbi hissədəki şərait, döyüş texnikası və silahlarla yaxından tanış olublar. Onların ordu haqqında, əsgər və zabitlər barədə təəssürlərini xeyli zənginləşib.

Düşərgənin hərbi vətənpərvərlik təmayüllü olması nəzərə alınaraq məktəblilər üçün xüsusi qeyim və formalar tikilmişdir. Həmçinin şagirdlərə idman ləvazimatları alınaraq hər tərəfli hazırlıq işləri görülmüşdür. Yeni təməllər düşərgədə gündə 4 dəfə yüksək kalorili yeməklə, təzə meyvə, süd məhsulları ilə təmin olunmuşdur. Şagirdlərin tərbiyə işləri ilə rayonun orta məktəblərində çalışan idman və ibtidai-hərbi hazırlıq müəllimləri, həmçinin hərbi hissənin zabitləri, çavuş və əsgərlərdən ibarət qrup məşğul olub. Həmçinin "Gənc Heydərçilər" in Qusar rayonunun görməli yerlərinə, tarixi guşələrinə, eləcə də Quba Soyqırımı Memorial Kompleksinə gəzintisi təşkil olunub.

Nəhayət, iki həftə arxada qaldı. "Gənc Heydərçilər" hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsinin müddətini başa çatması münasibəti ilə təntənəli mərasim keçirildi. Mərasim başlamazdan əvvəl iştirakçılar ümummilli lider Heydər Əliyevin hərbi hissədə ucaldırılmış büstü önünə ekil və gül dəstələri qoydular. Sonra "Gənc Heydərçilər" iştirakçıları qarşısında düşərgədə olduqları müddətdə öyrəndikləri bilik və təcrübəni nümayiş etdirdilər. İlk olaraq məktəblilər tələb olunan vaxt çərçivəsində əleyhəz qeyindilər. Sonra müxtəlif silahları

söküb-yığdılar. Döyüş meydanında qalmış yarıya ilk tibbi yardım göstərərək xəstə tibb məntəqəsinə çatdırıldı. Xüsusi təyinatlıların çıxışı isə hər kədə şagirdlərə rəğbət oyadı. Onlar geniş meydan boyu qaçaraq müxtəlif hərəkətlər nümayiş etdirdilər. Maraqlı fəndlərlə bir-birlərinə güc gəlməyə çalışdılar. Cəld və çevik hərəkətlərdən hiss olundu ki, şagirdlər bu verdişləri mükəmməl mənimsəyiblər.

Sonra düşərgənin şəxsi heyəti sıra meydanında düzüldü. Bağlanış mərasimini "Gənc Heydərçilər" hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsinin rəisi Faiq Qurbanov açıq elan etdi. Mərasim iştirakçıları Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni ifa etdilər. Şahidlərin ruhu bir dəqiqlik sükutla yad olundu. Sonra şagirdləri təbrik etmək üçün çıxışlar başlandı. İlk söz Səbail rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Əsgərov verdi. O dedi:

- Salam "Gənc Heydərçilər". Sizi bu əlamətdar gün münasibətilə təbrik edirəm. Siz 15 gündür ki, hərbi hissədə təşkil olunmuş hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsində istirahət edirsiniz. Bu, dövlətimizin yeniyetmələrə, gənclərə diqqət və qayğısının bariz nümunəsidir. Ulu öndərimiz Heydər Əliyev həmişə deyirdi ki, gələ-

ləre yiyələnmisiniz. Silahları söküb-yığmağınızla, yarınlı döyüş meydanından çıxarməğnınıza, əleyhəz qeyinməyinizə tamaşa edən hər kəs zənn eder ki, belkə də siz xeyli müddətdir buradasınız. Amma sizin hərbi hissədə olmağınız cəmi iki həftədir. Bu müddət ərzində nə qədər bilik və döyüş verdişlərinə yiyələnmisiniz. Sizə bu bilikləri öyrədən zabit və əsgərlərə,

Xarici hərbi xronika

"Himalay" yeni radioelektron stansiyası

Stavropolun "Signal" radio zavodunun baş direktoru Aleksandr Loqvinovun verdiyi məlumata görə, yaxın vaxtlarda müəssisə tərəfindən T-50 qırıcıları üçün yeni "Himalay" radioelektron mübarizə sistemi təqdim ediləcək. Agentliyin məlumatına görə, 5-ci nəsiləndən olan T-50 qırıcılarının istehsalına 2016-cı ildə başlanılacaq. Radioelektron mübarizə stansiyası layihənin əsas elementlərindən biri sayılır. T-50 qırıcıları üçün onların ilk sınağı keçən qış olub.

"Qripen E" proqramı üzrə irimiqyaslı işlərə başlanılıb

Hazırda "Saab" şirkətinin bütün bölmələri yeni "Qripen E" çoxməqsədli qırıcının hazırlanması üzrə layihə üzərində işə başlayıblar. Cədvəl üzrə bu "Qripen E" təyərəsi üçün müxtəlif komponentlər hazırlanacaq. 2015-ci ildə 39-8-in sınaq uçuşları həyata keçiriləcək. 2018-ci ildə ilk təyyarə hazırlanacaq.

Program çərçivəsində İsveçrənin HHQ-nin silahlanması üzrə cəmi üç müqavilə bağlanıb və müqaviləyə əsasən ilk maşınlar sifarişçiyə 2018-ci ildə təqdim ediləcək.

Yeni Zelandiya üçün PLO SN-2G vertolyotu

Bu yaxınlarda "Kaman" şirkəti Blumfildə PLO SN-2G "Super Sisprayt" vertolyotunun sınağının keçirilməsini elan edib. Sınaqlar başa çatdıqdan sonra bu maşınlar Yeni Zelandiyanın hərbi-dəniz qüvvələrinin öyrənilməsi üçün istifadə olunacaq. Bu şirkət 2013-cü ildə Yeni Zelandiyanın HDQ üçün 10 ədəd gəmi əleyhinə SN-2G "Super Sisprayt" vertolyotunun, ehtiyat hissələrinin, trenajorların və uyğun maddi-texniki təminat vasitələrinin hazırlanması üzrə 120 milyon dollar həcmində müqavilə bağlayıb. Bu ilin sonuna qədər üç vertolyotun ayrılması planlaşdırılıb.

Hazırladı:
Svetlana NƏSİBQIZI

Sıra meydanında musiqi sədələri

"N" hərbi hissəsində təşkil olunmuş "Gənc Heydərçilər" in hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsində iştirak edən şagirdlər, yaqin ki, keçirdikləri bu xoş günləri heç vaxt yaddan çıxarmayacaqlar. Onlar iki həftə ərzində bir çox maraqlı hadisələrin şahidi və iştirakçısı oldular. Məktəblilər sanki bu günlər bir əsgər həyatı yaşadılar. Silahların söküb-yığılmasını öyrəndilər, müxtəlif silahlardan hədəflərə atış açdılar. Texnikanın yürüşünü seyr etdilər, təlimləri yaxından izlədilər. Təbii ki, bütün bunlar onların yaddaşında dərin izlər saldı.

Hərbi təmayüllü düşərgənin başa çatması əfəsinədə məktəblilər üçün konsert proqramı təşkil olundu. "Gənc Heydərçilər" daha bir xoş gün yaşadı.

Biz hərbi hissənin ərazisinə daxil olanda sıra meydanında böyük canlanma var idi. Texniki avadanlıqlar qarşılıdırılıb, müğənniləri çıxışa hazırladırdılar. Çox keçmədi

ki, düşərgə iştirakçıları üçün hazırlanan konsert başladı.

İlk olaraq dahi Üzeyir Hacıbəyovun "Koroğlu" uverturası səsləndi. Mərasimi Sumqayıt şəhərində fəaliyyət göstərən "Dünya" televiziyasının aparıcısı Əminəxanım Tərhanızı açıq elan edib iştirakçıları salamladı. Sonra "Gənc Heydərçilər" hərbi vətənpərvərlik təmayüllü yay düşərgəsinin rəisi Faiq Qurbanov, Səbail rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Xəlilə Bayramova, polkovnik-leytenant Kamran Nəsibov və başqaları çıxış edərək şagirdlərə öz ürk sözlərini dedilər.

Sumqayıt Şəhər Mədəniyyət

V.MƏMMƏDQULUOĞLU,
"Azərbaycan Ordusu"

Qan yaddaşımız

Unutmamalıyıq ki, 1988-1994-cü illərdə Azərbaycanın bu torpaqları ermənilər tərəfindən işğal edilmişdir:

Dağlıq Qarabağ (Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağdərə, Hadrut), işğal tarixi - 1988-1994-cü illər. Sahəsi: 4400 kv.km.
Şərur rayonunun Kərki və Cünnüt kəndləri (17 fevral 1990) - 19 kv.km.
Laçın (17 may 1992-ci il) - 1835 kv.km.
Kəlbəcər (3-4 aprel 1993-cü il) - 1936 kv.km.
Ağdam (23 iyul 1993-cü il) - 1094 kv.km.
Cəbrayıl (18 avqust 1993-cü il) - 1059 kv.km.
Füzuli (23 avqust 1993-cü il) - 1386 kv.km.
Qubadlı (31 avqust 1993-cü il) - 802 kv.km.
Zəngilan (30 oktyabr 1993-cü il) - 707 kv.km.

Bu torpaqların azad edilməsi bizim müqəddəs borcumuzdur!

İdman

21 yaşadək Azərbaycan yığması İsrail komandasını məğlub edib

Sentyabrın 3-də 21 yaşadək futbolçulardan ibarət Azərbaycan yığması Avropa çempionatının seçmə mərhələsi çərçivəsində İsrail komandasını qəbul edib.

AzərTAC xəbər verir ki, "Dağa Arena" stadionunda komandamız rəqibinə 3:0 hesabı ilə qalib gəlib. Oyunda qollardan birini Ağabala Rəhmanov və ikisini isə Rəhman Hacıyev vurub.

Milli komandanın səkkizinci qrupda mübarizə aparır. Yığmamız sentyabrın 9-da qrupun lideri Portuqaliya komandasının qonağı olacaq.

Millimiz Beynəlxalq Ardeşen Offroad yarışlarında birinci olub

Türkiyənin Riza vilayətinin Ardeşen rayonunda üçüncü Beynəlxalq Ardeşen Offroad yarışları başa çatıb. Azərbaycan Avtomobil Federasiyasından AzərTAC-a bildirdilər ki, Offroad milli komandamız - pilot Azər Əliyev və şturman Vaxtanq Sakhokia S2 kateqoriyasında birinci yer, ümumi yarışlarda isə ikinci yer tutub.

Xatırladaq ki, avqustun 30-31-də keçirilən üçüncü Beynəlxalq Ardeşen Offroad yarışlarında Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan, İran və Ermənistandan 100-dək idmançı iştirak edib.

Paralimpiyaçıların Azərbaycan çempionatının qalibləri müəyyənləşib

Milli Paralimpiya Komitəsi tərəfindən "Maneəsiz həyat" layihəsi çərçivəsində güllə atıcılığı üzrə paralimpiyaçıların ikinci açıq Azərbaycan çempionatı keçirilib.

AzərTAC xəbər verir ki, Sumqayıt Paralimpiya İdman Kompleksində təşkil olunan və 30 idmançının qatıldığı yarışda kişilərin mübarizəsində paralimpiyaçı Kamran Zeynalov 571 xalla qızıl, onun komandası yoldaşı Əkbər Muradov 559 xalla gümüş, Zakir Beytulov isə 556 xalla bürünc medal qazanıblar.

Azərbaycan millisi Rusiya komandasına qalib gəlib

İtaliyada keçiriləcək dünya çempionatına hazırlanan qadın voleybolçulardan ibarət Azərbaycan millisi növbəti yoxlama oyununu keçirib. AzərTAC xəbər verir ki, milli millimiz "Uraloçka" komandası ilə üçüncü oyununa çıxıb.

Komandamız yenə rəqibindən güclü olub. İlk iki oyunda rəqibini 3:0 hesabı ilə məğlub edən millimiz bu dəfə də Rusiya kollektivindən üstün olub - 3:1.

"Qarabağ"ın çempionluq kuboku ağdamlı futbolsevərlərə təqdim olundu

Topaz Premyer Liqasında 2013-2014-cü il mövsümünün çempionu olan "Qarabağ" klubunun rəhbərliyi, meşəçi və futbolçuları Ağdam rayonunda olublar.

AzərTAC xəbər verir ki, Qazanlı qəsbəsinədə Olimpiya İdman Kompleksinin stadionunda ağdamlılar doğma klublarını sürəklilə alqışlarla qarşıladılar.

Yeni nailiyyətlər qazanmaq üçün daha da çox çalışacaqlarını bildiren "Qarabağ" klubunun baş məşqçisi Qurban Qurbanov Qarabağın tezliklə işğaldan azad edilməsinə və gürüşlərinə orada keçirilməsini arzuladı.

Sonra çempionluq kuboku futbolsevərlərə təqdim olundu.

Hazırladı:
Ə.MƏHƏRRƏMOĞLU

Məsul katib

mayor
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98
Məktublər şöbəsi: (012) 510-64-28;

Ünvanımız

Bakı şəhəri, Akademik
Şəfaət Məhdiyev küçəsi 144.
"Qızıl Şorq" hərbi şəhəriçiyi

Növbətçi

mayor
Vahid MƏHƏRRƏMOV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə nəşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnməsi və Hərbi nəşriyyatın mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur. Əlyazmalar və yer verilmir, təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılmır.

Lisənziya № 361

Sifariş № 287
Nüsxə 4570